

Penktadienis. Pirmoji Gavėnios savaitė

Nuodėmė yra asmeninė.
Nuoširdumas, kad
pripažintume savo klaidas ir
silpnybes. Atgailos
reikalingumas. Asmeninė
nuodėmė turi poveikį kitiems.
Atsiteisti už pasaulio nuodėmes.
Atgaila ir šventųjų
bendravimas. Atgaila įprastame
gyvenime, tarnaujant mus
supantiems žmonėms.

2025-03-13

I. Tikra atgaila, kuri yra širdies atgręžimas į Dievą, gali tapti nebeveiksminga, jei pasiduodama ir anksčiau, ir dabar dažnai pagundai pamiršti, kad nuodėmė yra asmeninė. Pirmajame Mišių skaitinyje pranašas Ezechielis perspėja savo epochos žydus, kad nepamirštų didžiosios tremties pamokos, ėmę žiūrėti į ją kaip į neišvengiamą praeityje kitų žmonių padarytų nuodėmių padarinį. Pranašas skelbia, kad bausmė – dabartinių kiekvieno individo nuodėmių pasekmė. Šventoji Dvasia mums per jo žodžius kalba apie asmeninę atsakomybę, o dėl to ir apie asmeninę atgailą ir išgelbėjimą. *Žmogus, kuris nusideda, turi mirti. Vaikas nekeitės už tėvo kaltę nei tėvas nekeitės už vaiko kaltę. Teisiojo teisumas bus jam įskaitytas, ir nedorėlio nedorumas bus jam įskaitytas*¹.

Dievas nori, kad nusidėjėlis atsiverstų ir gyventų², bet šis turi bendradarbiauti savo gailesčiu ir atgailos darbais. „Nuodėmė – sako Jonas Paulius II, – tikrąja šio žodžio prasme visada yra asmens aktas, nes tai – ne kokios nors grupės ar bendruomenės, bet individualaus žmogaus laisvės aktas“³. Nuimti nuo žmogaus šią atsakomybę „reikštų panaikinti asmenų orumą ir laisvę, kurie atsiskleidžia – nors ir taip negatyviai ir pražūtingai – taip pat per šią atsakomybę už padarytą nuodėmę. Ir kiekviename žmoguje nėra nieko asmeniškesnio ir labiau neperduodamo kaip dorybės nuopelnas ar atsakomybė už kaltę“⁴.

Todėl tai Viešpaties malonė, kad nesiliaujame gailėtis už savo buvusias nuodėmes ir nedangstome esamų, nors tai tebūtų netobulumai, meilės trūkumas... Kad galėtume ir mes pasakyti: *Savo maištingus darbus aš gerai pažįstu, ir mano nuodėmė*

*man nuolat prieš akis*⁵. Tiesa, vieną dieną išpažinome savo kaltybes, ir Viešpats tarė: *Eik ir daugiau nenusidėk*⁶. Bet nuodėmės sieloje palieka pėdsakus. „Kai už kaltę atleista, lieka nuodėmės liekanos – polinkiai, kuriuos sukėlė ankstesni veiksmai; tačiau jie lieka susilpninti ir sumažinti tiek, kad nebevaldo žmogaus ir yra labiau polinkio negu įpročio pavidalo“⁷. Be to, yra nepastebėtų nuodėmių ir klaidų dėl to, kad stinga tyrimo dvasios, sąžinės jautrumo... Tai lyg blogos šaknys, kurios pasilikusios sieloje ir kurias reikia išrauti atgaila, kad sutrukdytume joms vesti karčius vaisius.

Daug yra priežasčių atlikti atgailą šiuo Gavėnios laikotarpiu, ir turime ją sukonkretinti mažais dalykais: apsimarinimu valgyje – kaip susilaikymu, kurį liepia Bažnyčia –, punctualumo įgyvendinimu, vaizduotės saugojimu... ir taip pat, su

dvasinio vadovo, nuodėmklausio patarimu, – kitais, didesniais apsimarinimais, kurie padeda apvalyti sielą ir atsiteisti už savas bei svetimas nuodėmes.

II. Nuodėmė palieka sieloje pėdsakus, kuriuos reikia ištrinti skausmu, gausia meile. Kita vertus, nors nuodėmė visada yra asmeninis Dievo įžeidimas, ji nesiliauja dariusi poveikį kitiems. Į gerą ar į blogą pusę, bet nuolat veikiamo tuos, kurie mus supa, Bažnyčioje, pasaulyje. Ne tik per gerą ar blogą pavyzdį, kurį duodame, ar per tiesioginius savo veiksmų padarinius. „Tai kitas veidas solidarumo, kuris religijos lygiu plėtojasi giliame ir puikiame *šventųjų bendravimo* slėpinyje, kurio dėka galima pasakyti „kiekviena pakylanti siela pakelia pasaulį“. Šį *pakilumo dėsni*, deja, atitinka *smukimo dėsni*,

taigi galima kalbėti apie *nuodėmės bendrystę*, kai siela smukdama dėl nuodėmės smukdo su savimi Bažnyčią ir tam tikra prasme visą pasaulį. Kitaip tariant, nėra tokios nuodėmės, kad ir intymiausios, slapčiausios, griežčiausiai individualios, kuri veiktų tik ją darantįjį. Bet kuri nuodėmė smarkiau ar ne taip smarkiai, su didesne ar mažesne žala atsiliepia visai Bažnyčiai kaip visumai ir visai žmonijai“⁸.

Viešpats mūsų prašo, kad būtume džiaugsmo ir šviesos priežastis visai Bažnyčiai. Mintis apie kitus bus didelė parama mūsų darbe ir mūsų rūpesčiuose, žinant, jog esame parama – taip pat atgailoje – visam Mistiniam Kristaus Kūnui, o ypač tiems žmonėms, kuriuos gyvenimo kelyje Viešpats pastatė greta mūsų ir su kuriais palaikome ypatingą vienybę: „Jei jauti Šventųjų Bendravimą, jei jį gyveni, noriai tapsi

atgailaujančiu žmogumi. Ir suprasi, kad atgaila yra *gaudium, etsi laboriosum* – džiaugsmas, nors ir varginantis: ir pasijusi esąs visų buvusių, esamų ir būsimų atgailaujančių sielų „sajungininkas“⁹. „Tau lengviau bus vykdyti savo pareigą, jei nuolat turėsi omeny pagalbą, kurią tau teikia tavo broliai, taip pat ir pagalbą, kurios jiems nesuteiki, jei nesi ištikimas“¹⁰.

Atgaila, kurios Viešpats prašo mūsų kaip krikščionių pasaulyje, turi būti kukli, džiugi...; tokia, kuri nori praeiti nepastebėta, bet nepaliaujamai virsta *gausiais konkrečiais darbais*. Ne taip jau svarbu, jei kas nors ir pastebės ją. „Jei jie buvo tavo silpnybių ir menkystės liudininkai, kodėl negalėtų būti ir tavo atgailos liudininkai?“¹¹. Jei kiti žmonės buvo mūsų blogos nuotaikos ar meilės stokos, ar mūsų tinginystės, ar kitų nuodėmių liudytojai, mums neturi

rūpėti, ar jie *žino ir mato*, kad išperkame šias silpnybes.

III. Krikščionio gyvenimas gali būti kupinas atgailos, kurią mato Dievas: ligos ar nuovargio aukojimas, savo nuomonės atsisakymas, užbaigtas ir gerai atliktas darbas iš meilės Dievui, tvarka asmeniniuose reikaluose...

Ypač Viešpačiui maloni ta atgaila, kuri susideda iš daugelio artimo meilės įrodymų ir kuria siekiama lengvinti kitiems kelią į Dievą, padarant jį mielesnį.

Šios dienos Mišių Evangelijoje Viešpats mums sako: *Jei neši dovaną prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, palik savo atnašą tenai prie aukuro, eik pirmiau susitaikinti su broliu ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovaną*¹². Mūsų aukojimas Viešpačiui turi būti

lydimas artimo meilės. Tarp didesnių atgailos įrodymų – tie, kurie liečia meilę kitiems: mokėti paprašyti atleidimo, kai esame kitus įžeidę; auka, kuri reiškia formavimą žmogaus, už kurį esame atsakingi; kantrybė; mokėjimas atleisti greitai ir dosniai... Šiuo atžvilgiu šventasis Leonas Didysis sako: „Nors pašventinti kūną reikia stengtis bet kuriuo metu, bet ypač dabar, Gavėnios pasninkų metu, turite tobulintis praktikuodami aktyvesnį pamaldumą. Dalinkite išmaldą, kuri labai veiksminga taisant mūsų trūkumus; bet ir atleiskite nuoskaudas, palikite skundus prieš tuos, kurie jums padarė ką nors bloga“¹³„Visuomet atleiskime su šypsena veide. Visuomet, kai tik jaučiame sąžinės paliepimą, kalbėkime aiškiai, be apmaudo. Jeigu šmeižia mūsų vardą, viską su dievišku tylėjimu atiduokime į savo Dievo Tėvo rankas (*Iesus autem tacebat* – Jėzus tylėjo), kad ir koks

grubus ar gėdingas tas šmeižtas
būtų“¹⁴.

Artinkimės prie mūsų Dievo
altoriaus be mažiausios priešiškumo
ar apmaudo naštos. Priešingai,
stenkimės nešti daug supratimo,
mandagumo, dosnumo,
gailestingumo įrodymų.

Taip seksime Kristumi Kryžiaus
Keliu, kurį Jis mums nužymėjo ir
kuris Jį nuvedė iki to, kad buvo
prikaltas prie Kryžiaus:

„Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką
darą“ (*Lk 23, 34*).

Jėzų į Golgotą atvedė meilė. Ir ant
Kryžiaus visi Jo gestai ir žodžiai yra
iš meilės – šviesios ir stiprios meilės
(...)

Iš sielvarto plystančiomis širdimis
nuoširdžiai Jėzui tariame: aš esu
Tavo, Tau save atiduodu ir mielai
leidžiuosi prikalamas prie Kryžiaus,

kad šios žemės kryžkelėse mano siela
būtų pašvęsta Tau, Tavo garbei bei
Atpirkimui, kad dalyvaučiau visos
žmonijos atpirkimo darbe“¹⁵.

Mūsų Motina Švenčiausioji Mergelė
Marija mus išmokys surasti daug
progų būti dosniems atsiduodant
tiems, kurie yra šalia mūsų
kiekvienos dienos rūpesčiuose.

.....

1 Ez 18, 21.

2 Plg. Ez 18, 23.

3 Šv. Jonas Paulius II, apašt. parag.
Reconciliatio et Paenitentia, 1984 m.
gruodžio 2 d., 16.

4 Ten pat.

5 Ps 51, 5.

6 Plg. Jn 8, 11.

7 Šv. Tomas Akvinietis, *Summa Theologiae*, 3, q. 86, a. 5 c.

8 Šv. Jonas Paulius II, op. cit.

9 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 548.

10 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 549.

11 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 197.

12 Mt 5, 23–24.

13 Šv. Leonas Didysis, 45 pamokslas apie Gavėnią.

14 Šv. Chosemarija, *Kristus eina pro šalį*, 72.

15 Šv. Chosemarija, *Kryžiaus kelias*, XI.

penktadienis-pirmoji-gavenios-savaite/
(2025-08-14)